

חיזוק הקשרים עם הרפובליקה של הודו

הצעה להחלטה

בהמשך למדיניות הממשלה לגיוון יעדי הסחר של ישראל ולחיזוק הקשרים המדיניים והכלכליים של ישראל עם מדינות ושווקי יעד שבהם זוהו פערים במיצוי פוטנציאל הסחר ושיתופי הפעולה, ובהמשך להחלטת הממשלה מס' 155 מיום 13.05.2013 בנושא "חיזוק הקשרים הכלכליים עם סין, הודו וברזיל" ולהחלטות ממשלה נוספות, לאור הנחייתו של ראש הממשלה לרכז מאמץ ממשלתי לחיזוק הקשרים המדיניים, הכלכליים, המדעיים והתרבותיים עם מדינה זו, ועל מנת לאפשר את מיצוי הפוטנציאל הכלכלי הגלום עבור המשק הישראלי ולקראת ביקורו ההיסטורי של ראש ממשלת הודו בישראל, לפעול כדלקמן:

מ ח ל י ט י מ :

1. מטרות החלטת הממשלה :

- א. מיצוי הפוטנציאל המדיני, הכלכלי והחברתי הטמון ביחסים בין ישראל ובין הודו עבור החוסן הלאומי של ישראל ולטובת שני העמים.
- ב. ביסוס מעמדה של מדינת ישראל כשותפה אסטרטגית של הודו בתחומי החדשנות, המים והחקלאות.
- ג. האצת צמיחת המשק הישראלי באמצעות הרחבת שיתוף הפעולה עם הודו, בהתבסס על שילוב היכולות של שתי הכלכלות ולטובת שתי המדינות.

2. יעדים אופרטיביים להחלטת הממשלה :

- א. הגדלת הייצוא להודו :
 - 1) הגדלת היקף ייצוא הסחורות והשירותים של ישראל להודו ב-25% בתוך ארבע שנים.
 - 2) הגדלת מספרן של החברות הישראליות המייצאות להודו.
- ב. הגדלת מספר התיירים ההודים שיגיעו לישראל ל-80,000 תיירים בשנה, בתוך ארבע שנים.
- ג. גידול משמעותי בהיקף ההשקעות ההדדיות בין שתי המדינות, בדגש על השקעות במחקר ופיתוח.

3. להטיל על שר הכלכלה והתעשייה :

- א. לתעדף במסגרת תכנית "מאגדי תשתית" המסייעת לחברות בצעדיהן הראשוניים בשוק ההודי, באמצעות מימון להקמת תשתיות, פעולות תפעול ושיווק, בהתאם להוראת מנכ"ל 5.11. לצורך יישום סעיף זה, המשרדים הבאים יקצו מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
1.6	1.6	5		משרד הכלכלה והתעשייה
		3.4	3.4	משרד רה"מ

ככל שלא ימוצה תקציב זה לטובת השוק ההודי, ראשי משרד הכלכלה והתעשייה להסיטו לשווקי יעד אחרים במסגרת התכנית.

ב. לסייע לחברות ישראליות המעוניינות לייצא לשוק ההודי באמצעות הפעלת תכניות להכשרת יצואנים, תמיכה בפעילויות סיוע ליצואנים במאמצי השיווק להודו ותקצוב 'בנק היועצים' שינוהל ע"י הנספח המסחרי וייתן מענה לחברות בנושאים כגון התמודדות עם בירוקרטיה, היבטים משפטיים וכו'. כמו כן, להתקשר, בכפוף לכל דין, עם גופים מקומיים הודים אשר יספקו ייעוץ, ליווי וסיוע לנציגויות המסחריות הישראליות שפועלות בהודו בכל הקשור לתחום הרגולציה, וזאת לטובת קידום היצוא והפעילות הכלכלית הישראלית בהודו, והכל על בסיס מערך הכלים והשירותים הקיימים של משרד הכלכלה והתעשייה.

לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
3.15	3.15	6	6	משרד הכלכלה והתעשייה
		2.85	2.85	משרד רה"מ

ג. להרחיב, בתיאום עם משרד ראש הממשלה ושר האוצר, את פעילות ישראל בבנק העולמי ו/או במוסדות פיננסים בינ"ל לפיתוח אחרים, לרבות ע"י חתימת הסכמים עם גופים אלו, באמצעות הקמת קרנות ייעודיות להודו אשר יאפשרו לחשוף את היכולות הישראליות בתחומים שבהם יש לישראל יתרון תחרותי על פני מדינות אחרות.

לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
1.25	1.25	2.5	2.5	משרד הכלכלה והתעשייה
		1.25	1.25	משרד רה"מ

ד. לבצע סקרי היתכנות לצורך ביצוע פרויקטי דגל רחבי היקף בתחומי המים והחקלאות, לרבות פרויקט הדגל שמצוין בסעיף 15א' להחלטה זו.

לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
0.5	0.5	1	1	משרד הכלכלה והתעשייה
		0.5	0.5	משרד רה"מ

ה. להכין תכנית תלת-שנתית, לעידוד השקעות של חברות הודיות בישראל ולשיתוף פעולה תעשייתי, וליישמה, בין היתר על-ידי ביצוע כנסים וקמפיינים בין-לאומיים.
לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
0.15	0.15	0.15		משרד הכלכלה והתעשייה
	0.15	0.15	0.15	משרד רה"מ

ו. לקדם חתימה על מזכר הבנות (MoU) בין הסוכנויות המקבילות לקידום השקעות זרות.

ז. לבחון, בתיאום עם משרד הביטחון, את אופן מימוש המחויבות של החברות הישראליות, הנמנות על התעשייה הביטחונית, בדרישות רכש גומלין בהודו.
לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
0.2	0.2	0.2	0.2	משרד הכלכלה והתעשייה
		0.4	0.4	משרד רה"מ

ח. לפעול, בתיאום עם משרדי הממשלה הרלוונטיים:

- (1) לשיפור התשתית הכלכלית ותנאי הסחר עבור חברות שפועלות בהודו.
- (2) להקלה בדרישות למימוש רכש גומלין.
- (3) להגדרת מדינות הודיות (states) כבעלות ערך מוסף לשיתוף פעולה כלכלי ולפעול מול ממשלותיהן בנושאים הבאים:
 - מיפוי תחומים פוטנציאליים לשיתוף פעולה בין מדינות.
 - גיבוש הסכמים כלכליים לשיפור הקשרים הכלכליים בין המדינות ההודיות לבין ישראל.

4. להטיל על שר האנרגיה לחזק את הפעילות הישראלית בהודו בתחום המים.
לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
0.1	0.1	0.1	0.1	משרד האנרגיה
		0.4	0.4	משרד רה"מ

5. לרשום את הודעת רשות החדשנות שלפיה:

א. בכוונתה לפעול להרחבת שיתוף הפעולה בין המדינות בתחום המו"פ והחדשנות. לשם כך, תוקם קרן חמש שנתית לשנים 2018-2022 לעידוד תאגידים ישראלים והודים על בסיס חדשנות ומו"פ, לצורך שיווק המוצרים בהודו ובשוק הגלובלי.

לצורך יישום סעיף זה, תקצה רשות החדשנות מתקציבה כדלקמן, בכפוף להקצאת תקציב זהה מגורמי הממשל בהודו (במלש"ח):

2020	2019	2018	
15	15	15	רשות החדשנות

ב. לגבש תכנית, בשיתוף המרכז לשיתוף פעולה בינלאומי במשרד החוץ, משרד החקלאות, המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה וגופי אקדמיה, שתסייע לחברות ישראליות, קטנות ובינוניות, עתירות ידע להוכיח יכולת הטמעה של המוצרים והשירותים שלהן במגזר החקלאי בהודו.

לצורך יישום סעיף זה, לרבות הפעלת פיילוט לתכנית במידת הצורך, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2017	
0.25	רשות החדשנות
0.25	משרד רה"מ

6. להטיל על שר האוצר:

- א. להנחות את החשב הכללי במשרד האוצר לבחון את האפשרות לקידום חתימה על פרוטוקול פיננסי בין המדינות, אשר יאפשר להגדיל את היקף הסחר בין ישראל לבין הודו באמצעות ביטוח סיכוני סחר חוץ.
- ב. לגבש תכנית לשיתוף פעולה בין הממשלה, מוסדות פיננסים בינלאומיים וגופים מוסדיים ישראלים למימון פרויקטים של פיתוח בהודו.
- ג. לפעול על מנת להביא לחתימה על הסכם בילטרלי בין ישראל להודו לעידוד ולהגנה על השקעות, מוקדם ככל הניתן.

7. להטיל על שר החוץ:

- א. להדק את הקשרים התרבותיים וחשיפת הציבור ההודי למדינת ישראל, בין היתר באמצעות:

(1) יישום תכנית ארבע-שנתית לחיזוק ההיכרות של צעירים בעולם הממשל והכלכלה בהודו עם מדינת ישראל וכלכלתה באמצעות הבאת כ-1,000 מובילי דעת קהל צעירים מהודו לסיור לימודי בישראל.

לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן

(במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
1.125	1.125	1.125	0.6	משרד החוץ
		2.25	1.725	משרד רה"מ

(2) לבחון, בתיאום עם משרדי התרבות והספורט והתיירות, דרכים אשר יאפשרו השקעות של תעשיית הסרטים ההודית "בוליווד"

בישראל, לרבות בדרך של צילום סרטים שלמים או חלקים מהם באתרים נבחרים בישראל. הדבר יעשה, בין היתר, באמצעות חילופי ידע וחילופי משלחות מקצועיות בשנת 2017 לצורך גיבוש תכנית רב שנתית.

לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן

(במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
1	1	1	1	משרד רה"מ

ב. לגבש תכנית לציון 25 שנים לכינון היחסים הדיפלומטיים עם הודו. לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2017	
0.75	משרד החוץ
0.75	משרד רה"מ

ג. לצורך מיצוי והרחבת הפעילות הישראלית במרכזי המצוינות החקלאיים הפועלים בהודו, ליישם את התכנית שהוכנה על-ידי האגף לשיתוף פעולה בין-לאומי שבמשרד החוץ לשנים 2017-2020 להרחבת פעילות המרכזים, תוך מתן דגש על הבלטת טכנולוגיות של חברות ישראליות ושילוב סקטור פרטי ישראלי והודי. לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
1.125	1.125	1.125	0.9	משרד החוץ
		2.25	2.025	משרד רה"מ

8. להטיל על שר התיירות, בשיתוף שר הפנים, לפעול להגדלת מספר התיירים שיגיעו לישראל מהודו בתוך ארבע שנים להיקף של 80,000 תיירים בשנה. לשם כך, יבצע משרד התיירות פעילויות שיווק שמטרתן הגדלת הביקוש לתיירות לישראל, ובכלל זה ירחיב את פעילות גיוס ושימור המשווקים ופעולות יחסי ציבור, וכן יעבה את הנוכחות בתקשורת ובמרחב המקוון בהודו, בדגש על קהלי יעד בעלי ערך והוצאה גבוהים.

לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
5	5	10	10	משרד התיירות
		1.5	1.5	משרד רה"מ

במסגרת דיוני תקציב המדינה לשנת 2019 ובמסגרת דיוני תקציב המדינה לשנת 2020 יתקיים דיון בין המשרדים ביחס להקצאה של סכום נוסף, כולו או חלקו, שעומד על 3.5 מלש"ח לשנה.

הקצאת תקציב משרד התיירות כאמור לעיל, מותנה בהרחבת היצע הטיסות הישירות בין הודו לישראל.

9. להטיל על שר הפנים לפעול לתיקון חקיקה על מנת לאפשר הנפקת אשרת ביקור רב-פעמית לתקופה מרבית של חמש שנים, למבקרים עסקיים מהודו, ובלבד שמשך תקופת כל ביקור לא תעלה על 90 ימים.

10. להטיל על שר התחבורה והבטיחות בדרכים:

- א. לפעול לחתימה על הסכם לתעבורה ימית מול הודו.
- ב. במסגרת הרחבת הקשרים האוויריים בין ישראל להודו, ובהמשך לחתימה בראשי תיבות על תיקון להסכם התעופה מול הודו, לפעול לקידום חתימה מלאה.

11. להטיל על שר החקלאות ופיתוח הכפר:

- א. לפעול לחיזוק שיתוף הפעולה בין הרשויות המקצועיות בהודו ובישראל על מנת לקצר את משך תהליך הערכת הסיכונים לייצוא וייבוא מוצרים צמחיים (Pest Risk Analysis - PRA). ככל הניתן, ובתיאום עם ממשלת הודו, התהליך יבוצע תוך 8 חודשים מהמועד שבו נשלח החומר המקצועי שמגבה את הבקשה לייצוא או לייבוא.
- לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
0.5	0.5	0.5	0.5	משרד החקלאות
0.5	0.5	0.5	0.5	משרד רה"מ

- ב. להגדיל את מספר המשתלמים הבתר-דוקטורנטים ההודים אשר מבצעים את התמחותם במנהל למחקר חקלאי, מכון וולקני. לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
0.4	0.4	0.4	0.4	מנהל המחקר החקלאי
0.6	0.6	0.6	0.6	משרד רה"מ

12. להטיל על שר הבריאות:

- א. לקדם חתימה על הסכם בין ממשלת ישראל לבין ממשלת הודו לשיתופי פעולה בתחום הבריאות, בדגש על תחום הבריאות הדיגיטלית בתיאום הצוות שהוקם לנושא זה לפי סעיף 4 להחלטה מס' 2733 מיום 11.6.2017.
- ב. לסייע לארגוני בריאות וחברות ישראליות המעוניינות לקדם פרויקטים כלכליים בתחום הבריאות, לחדור לשוק ההודי באמצעות מיתוג פתרונות הבריאות שישראל מציעה, בשיתוף מערך הנספחים של משרד הכלכלה

והתעשייה.

לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
		0.7	0.7	משרד הבריאות
1	1			משרד רה"מ

13. לרשום את הודעת הוועדה לתכנון ותקצוב של המועצה להשכלה גבוהה, שלפיה היא אישרה את הצעדים הבאים לעידוד והעמקת שיתוף הפעולה האקדמי עם הודו במסגרת קידום הבינלאומיות בהשכלה הגבוהה בישראל:

א. המשך הפעילות המשותפת בין הקרן הלאומית למדע בישראל (ISF) והקרן המקבילה בהודו (UGC) הן דרך מענקי מחקר משותף והן דרך ארגון כנסים דו-לאומיים, חילופי משלחות וסמינרים.
לצורך יישום סעיף זה, תקצה מתקציבה הוועדה לתכנון ותקצוב במועצה להשכלה גבוהה, בכפוף להקצאת תקציב זהה מגורמי הממשל בהודו (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
7	11.4	12	13.5	ות"ת/מל"ג

ב. עידוד הגעתם של סטודנטים מצטיינים לתארים מלאים ולתכניות לתקופות קצרות מהודו לישראל, בין באמצעות תקצוב ישיר ובין באמצעות תקצוב ותימרוץ המוסדות להשכלה גבוהה לנושא. בפרט יתומרצו המוסדות להציע תכניות לימודים לסטודנטים מהודו בעלות רכיב הכשרה מעשית.
ג. המשך הפעלת תכנית ות"ת למתן מלגות לפוסט-דוקטורנטים מצטיינים מהודו.
ד. מיצוב, מיתוג ושיווק ישראל כיעד השכלה גבוהה לסטודנטים בינלאומיים. דגש מיוחד יינתן על הודו כמדינת יעד מרכזית, כולל הובלת משלחות אקדמיות להודו ו/או השתתפות בירידי לימודים בהודו.
התקציב בסעיף 13 יהיו ממקורות התכנית הרב שנתית להשכלה גבוהה לשנים תשע"ז-תשפ"ב.

14. להטיל על שר המדע והטכנולוגיה:

א. להרחיב את הפעילות המשותפת הקיימת מתוקף ההסכם הקיים לשיתוף פעולה מדעי וטכנולוגי משנת 1993, באמצעות מענקי מחקר בתחומים הנמצאים בעדיפות של שתי המדינות. הנושאים ייבחרו במפגשי הוועדה המשותפת המתכנסת אחת לשנתיים לסירוגין בישראל ובהודו.
לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם, בכפוף להקצאת תקציב זהה מגורמי הממשל בהודו (במלש"ח):

2017	
1.6	משרד המדע והטכנולוגיה
2.4	משרד רה"מ

- ב. לעודד שיתוף פעולה בתחומי מחקר ופיתוח, באמצעות ארגון כנסים דו-לאומיים וחילופי משלחות.
לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם כדלקמן (במלש"ח):

2018	2017	
0.1	0.1	משרד המדע והטכנולוגיה
0.15	0.15	משרד רה"מ

- ג. להעמיק את הקשרים בין סוכנויות החלל של הודו ושל ישראל, באמצעות חידוש שיתוף הפעולה וביצוע פעילויות מחקריות משותפות באקדמיה ובתעשייה, לרבות חילופי מדענים וחוקרים.
לצורך יישום סעיף זה, יקצו המשרדים הבאים מתקציבם, בכפוף להקצאת תקציב זהה מגורמי הממשל בהודו, כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
2	2	2	2	משרד המדע והטכנולוגיה
	2.5	3.5	2.5	משרד רה"מ

15. להטיל על מנכ"ל משרד ראש הממשלה:

- א. לגבש ולהוציא אל הפועל פרויקט דגל משותף לממשלות ישראל והודו בתחום המים והחקלאות אשר ידגים את היכולות הישראליות תוך מתן מענה לצרכים הודים קיימים. הפרויקט יכלול, בין היתר, מענה לסוגיות הבאות: צורך בחסכון משמעותי במים, צמצום הזיהום במקטע של נהר הגנגס, שימוש במים מושבים לחקלאות והגדלת תפוקות החקלאים בתא השטח שייבחר. המיקום, ההיקף, המתווה ולוח הזמנים של פרויקט הדגל יגובשו בתיאום עם ממשלת הודו.
פרויקט הדגל ימומן, במידת הצורך, מהתקציבים המפורטים בסעיפים 3א', 3ג', 3ד' ו-4 להחלטה זו, ככל שזה יצא אל הפועל עד לשנת 2020.
- ב. להקים צוות בין-משרדי בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ובהשתתפות משרדי החוץ, הכלכלה והתעשייה, האנרגיה, והחקלאות שיגבש את תכנית העבודה לשנים הקרובות ויתכלל ההיבטים השונים בהוצאתו אל הפועל של פרויקט הדגל, לרבות נדבכים מקצועיים, הנדסיים, מימוניים, סביבתיים, משפטיים ועוד.
- ג. לצורך ביצוע הנושאים אשר הוטלו באמצעות החלטה זו על משרד ראש הממשלה, יקצה משרד ראש הממשלה מתקציבו כדלקמן (במלש"ח):

2018	2017	
2.3	1.65	משרד רה"מ

במסגרת דיוני תקציב המדינה לשנת 2019 ובמסגרת דיוני תקציב המדינה לשנת 2020 יתקיים דיון ביחס להקצאה של סכום נוסף, כולו או חלקו, שעומד על 2 מלש"ח לשנה.

ד. לגבש ולהוציא אל הפועל, בשיתוף הרשות לחדשנות, תכנית "גשר לחדשנות" למציאת פתרונות משותפים לאתגרים גלובאליים בתחומי המים, החקלאות והבריאות הדיגיטלית, תוך בחינת האפשרויות לשיתוף פעולה עם גופים הודים כגון T-HUB, I-CREATE וכדומה. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד ראש הממשלה מתקציבו, כדלקמן (במלש"ח):

2018	2017	
1	1	משרד רה"מ

במסגרת דיוני תקציב המדינה לשנת 2019 ובמסגרת דיוני תקציב המדינה לשנת 2020, יתקיים דיון ביחס להקצאה של סכום נוסף, כולו או חלקו, שעומד על 2 מלש"ח לשנה.

ה. לחזק את הפעילות הישראלית בהודו בתחום הסייבר. לצורך יישום סעיף זה, יקצה מערך הסייבר מתקציבו, כדלקמן (במלש"ח):

2020	2019	2018	2017	
0.1	0.1	0.1	0.1	מערכת הסייבר

16. להקים צוות מעקב אחר ביצוע החלטה זו, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרד החוץ, מנכ"ל משרד הכלכלה, מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל משרד המדע, הטכנולוגיה, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל משרד האנרגיה, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ראש רשות החדשנות, ראש הות"ת או נציגים מטעם, וגורמים נוספים בהתאם לעניין ולצורך. צוות המעקב יבחן את ביצוע החלטת הממשלה ואת האפקטיביות והמשאבים שהוקצו לצורך מימושה.

17. הסכומים המפורטים בהחלטה זו לשנים 2019 ו-2020 הם מתקציבי המשרדים המנויים בכל אחד מסעיפי ההחלטה, ממקורותיהם, ולא תינתן בגינם תוספת תקציב, אלא אם תבוצע פעולה מאזנת כמשמעותה בסעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

דברי הסבר

רקע כללי

ממשלת ישראל משקיעה מאמצים רבים בהרחבת ובגיוון שותפויותיה המדיניות והכלכליות. זאת, בהתאם לראייה ולהבנה שיש ליצור קשרים מדיניים וכלכליים אשר יחזקו את מדינת ישראל ברמה המדינית, בפורומים הבינ"ל, ויסיעו לחוסנה ולמעמדה הכלכלי. אחת הדרכים הינה בחיזוק הקשרים הכלכליים ובגיוון יעדי הסחר של המשק הישראלי עם מספר מדינות ובראשן הודו סין, יפן, מדינות אמריקה הלטינית ומדינות אפריקה.

גיוון שווקי היעד של ישראל קריטי לעתידה הכלכלי. מיקוד הכלכלה הישראלית בשווקים מערביים מגביל את יכולתה לפתח את הסקטורים הטכנולוגיים שלה, ומייצר סיכונים מקרו כלכליים גוברים בעולם בו הכלכלות המפותחות צומחות בקצב איטי מאשר בעבר. ההתפתחות הכלכלית של הודו הפכה אותה לשחקן מרכזי בזירה הבינלאומית.

היחסים הביטראליים בין הודו לישראל מצויים מזה מספר שנים בתהליך התחזקות חסר תקדים. בשנים האחרונות התרחב חלון ההזדמנויות לחיזוק הקשרים המדיניים, הכלכליים, המדעיים והתרבותיים בין ישראל והודו, מדינות דמוקרטיות פלורליסטיות אשר מוצבים בפניהן אתגרים דומים במישורים רבים. ביקורו ההיסטורי של ראש ממשלת הודו בישראל, מהווה נקודת זמן ראויה לכך.

ההזדמנות נשענת על שעת רצון טוב בממשל ההודי ועל התמקדות הממשל הנוכחי בהודו במספר נושאים (טיפול במי שפכים, חסכון במים, חקלאות, חלל, מאבק בטרור) וקידום שורה של רפורמות התואמות את היתרונות היחסיים של התעשייה הישראלית, ואשר יקדמו את כלכלת ישראל, יחזקו את המשק הישראלי, ויתרמו למעמדה ולתפקידה של מדינת ישראל בזירה הבינ"ל.

הודו וישראל מהוות כלכלות משלימות; בעוד ישראל מאופיינת ביכולת חדשנות ויזמות גבוהה, היא זקוקה לשוק נרחב ויכולות ייצור מקיפות על מנת להפוך את יתרונותיה למוצר בעל תפוצה רחבה שיניב תשואה מרבית ויוביל לפיתוח טכנולוגי.

כלכלת הודו היא השלישית בגודלה בעולם והשנייה בגודלה באסיה במונחי כוח קנייה, ומהווה את אחת הכלכלות הצומחות ביותר בעולם וגודלה הגיאוגרפי והדמוגרפי של הודו הופכים אותה למדינה בעלת פוטנציאל כלכלי אדיר, ולמי שתשמש מנוע מרכזי בכלכלה העולמית.

סעיף 2

א. סך הייצוא הישראלי להודו עמד בשנת 2016 על סך של כ-1.38 מיליארד דולר ללא יהלומים (סך של כ-2.63 מיליארד דולר כולל יהלומים), כאשר ענפי הייצוא העיקריים הם יהלומים, ציוד טלקומוניקציה, מתכות, כימיקלים וזיקוקי נפט, ציוד תעש לבקרה ומכשירים אופטיים. יצוא הסחורות הישראלי להודו מהווה כ-2% מסך יצוא הסחורות של ישראל שעמד בשנת 2016 על סך של כ-65 מיליארד

דולר. הייבוא מהודו לישראל עמד בשנת 2016 על סך של כ-900 מיליון דולר ללא יהלומים (סך של כ-1.85 מיליארד דולר כולל יהלומים).

בהצעה זו הוצעו פעילויות רבות שמטרתן להביא להגדלת היקף ייצוא הסחורות והשירותים של ישראל להודו ב-25% בתוך ארבע שנים, לסך של כ-1.5 מיליארד דולר בשנה ללא יהלומים, תוך הגדלת מספרן של החברות הישראליות התורמות לייצוא.

על מנת להגדיל את הייצוא הישראלי להודו מוצע להגביר את הפעילות השיווקית למדינות אלו. בנוסף, על מנת ליצור מודעות לפוטנציאל הרב הטמון בתת היבשת ההודית, לרבות הסרת חסמים תרבותיים ועסקיים, קיים צורך בעיבוי מערך ההדרכה וההכשרה ליצואנים, אשר יהיה ממוקד בתרבות עשיית העסקים בהודו. הנגשת היכולות והצרכים הייחודיים של השוק ההודי בקרב חברות ישראליות תאפשר להגביר את החשיפה ההדדית בין התעשייה הישראלית והפתרונות הטכנולוגיים הישראליים ובין הצרכים והלקוחות הפוטנציאליים בהודו.

מעבר להגדלת הייצוא, מוצע לקבוע יעד שעניינו הגדלת מספרן של החברות הישראליות המייצאות להודו. הייצוא להודו הוא ריכוזי מאוד, באופן ששתי תעשיות מרכיבות את מרבית הייצוא להודו – יהלומים וציוד ביטחוני, כאשר בשנת 2016 עמדו על 43% (1.137 מיליארד דולר) מסך הייצוא להודו כולל יהלומים (2.637 מיליארד דולר). מבחינת ריכוזיות הייצוא ללא יהלומים, עולה כי התעשייה הביטחונית והכימיקלים מהווים 54% (600 מיליון דולר) מסך הייצוא ללא יהלומים.

ב. מספר התיירים ההודים שהגיעו לישראל גדל באופן מתון במהלך השנים האחרונות. בשנת 2014, מספר התיירים עמד על 34,900 ואילו בשנת 2016, עמד על 44,762 תיירים עם התגברות מאמצי השיווק של משרד התיירות. נכון לחודשים ינואר עד מאי 2017, מספר התיירים ההודים שביקרו בישראל עמד על 28,200. עם זאת, מספר זה הוא קטן מאוד ביחס למספר התיירים ההודים שביקרו במדינות העולם בשנת 2016 שעמד על כעשרים מיליון תיירים, ושצפוי להכפילו בתוך 3-5 שנים. מוצע כי יוצב יעד להגדלת מספר התיירים ההודים שיגיעו לישראל כך שיעמוד על 80,000 תיירים בשנה, בתוך ארבע שנים, לאור צפי התרחבות הטיסות לישראל.

ג. יתרת ההשקעות של הודו בישראל עמדה, נכון לשנת 2015, על סך של כ-17 מיליון דולר לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. במסגרת זאת, ניתן למנות מספר מועט של חברות הודיות שמפעילות מרכזי פיתוח וייצור בישראל, בעיקר עקב רכישת חברות ישראליות, בדגש על תחומי המים והתעופה. לדוגמה, החל משנת 2012, חברת Jain Irrigation מחזיקה ביצרנית פתרונות ההשקיה "נען-דן"; החל משנת 2016 חברת WIPRO רכשה נתח משמעותי מיצרנית הרכיבים לתעופה "ח.ר. גבעון".

פוטנציאל ההשקעה ההודית בישראל רחוק ממימושו. לפי נתוני סחר והשקעות של ארגון ה-UNCTAD ששייך לאו"ם, הודו היא המשקיעה השנייה בגודלה מבין המדינות המתפתחות אחרי סין, עם השקעות עולמיות בסך של למעלה מ-5

מיליארד דולר לשנת 2016. מנתוני המחקר של הבנק העולמי עולה כי חברות הודיות נוטות להשקיע מטעמים אסטרטגיים כגון חיבור לחדשנות אף אם המדינות מרוחקות גיאוגרפית מהשוק ההודי. מכל אלו עולה כי ישראל, שמהווה שוק מוטה חדשנות, יכולה להיות יעד אטרקטיבי להשקעות הודיות. לאור זאת, מוצעים סעיפים רבים שמטרתם לקדם את ההשקעות הזרות ההודיות בישראל.

סעיף 3

א. במסגרת תכנית המאגדים, מוענק סיוע בגובה של עד 5 מיליון שקלים בשנה הראשונה, לחברות המתאגדות יחדיו למטרת הקמת מתקן הדגמה מסחרי במדינת יעד בהודו. הרחבת התמיכה במסגרת תכנית מאגדי התשתית תסייע בהקמת מתקנים שכאלה, במטרה להשיג גידול משמעותי בהיקף המכירות של החברות המשתתפות במאגד ותביא להחדרה טובה יותר של מוצרי החברות להודו. החברות המעוניינות להתאגד, יעשו כן, תחת מנהל מוסכם, על מנת להקים יחדיו חוות הדגמה למוצריהן ויגישו בקשה לתמיכה כספית בעלויות ההקמה, התפעול והשיווק של חוות ההדגמה. מאגד חברות בעלות מוצרים משלימים המהווים חבילה שלמה ומלאה יזכו להעדפה בתוכנית.

ב. במסגרת תכנית "כסף חכם" של מערך כלי הסיוע של משרד הכלכלה והתעשייה, ניתן סיוע למאמצי שיווק בינלאומי של חברות ישראליות בבואן לחדור לשווקים חדשים. חברות אשר בקשתן אושרה יכולות לקבל סיוע של עד 500 אלף ₪ עבור פעילויות שיווק בחו"ל על פני שנתיים. בשווקי היעד הודו, סין ויפן, ניתן לקבל עד מיליון ₪ על פני שלוש שנים.

במדד קלות עשיית עסקים (Doing Business) של הבנק העולמי, הודו מדורגת במקום ה-130 מתוך 190 מדינות. העומס הרגולטורי בהודו הוא רב ומורכב, ומצריך הבנה מעמיקה של היבטים משפטיים, בירוקרטיים, כלכליים ועוד. יצירת מעטפת ייעוץ מקומית תספק ליווי וסיוע הכרחי לחברות ישראליות בבואן לפעול בהודו.

ג. המוסדות הפיננסים לפיתוח הם גופים מולטיטלרליים, אשר מטרתם לסייע למדינות מתפתחות באזורים שונים בעולם באמצעות הלוואות ומענקים שמממנים פרויקטים בהיקף נרחב בסקטורים שונים. בשנת 2015, השקיע הבנק העולמי סך של כ-60 מיליארד דולר בפרויקטים במדינות מתפתחות, כאשר מתוכם, ההשקעה בהודו עמדה על סך של כ-4 מיליארד דולר. עבודה עם המוסדות הפיננסים לפיתוח טומנת בחובה יתרונות מדיניים, פוליטיים וכלכליים רבים בעבור ישראל. מוצע להקים קרנות ייעודיות של ישראל במוסדות הפיננסים לפיתוח אל מול הודו, אשר תתמקדנה בתחומים בהם ישנה מובילות ישראלית מובהקת.

ד. על מנת לסייע לחברות ישראליות לפעול בהודו במסגרת פרויקטים רחבי היקף, יש צורך ביצירת מעטפת ממשלתית שתאפשר לחברות ישראליות לחשוף את יכולותיהן הטכנולוגיות. לאחר ביצוע סקרי ההיתכנות, ניתן יהיה לקדם פרויקטים רחבי היקף בחובלת חברות ישראליות. יודגש כי בשונה מ"קרן הפרויקטים" המופעלת כיום, היוזמה לסקרי ההיתכנות מגיעה מממשלת ישראל ולא מהחברות הישראליות. לצורך איפיון פרויקטי הדגל בתחום המים והחקלאות וגזירת המשמעויות

המימוניות, המשפטיות ואופן המינוף לטובת הכלכלה הישראלית, יבוצעו סקרי התכנות מקדימים שירוכזו ע"י תוכנית ישראל ניו-טק בהובלת הצוות הבין-משרדי כאמור בסעיף 15ב' להחלטה זו.

ה. בהמשך לאמור בסעיף 2ג' לדברי ההסבר, מוצע שתוכן תכנית תלת שנתית, על-ידי הרשות להשקעות לשיתוף פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות במשרד הכלכלה והתעשייה, אשר תזהה את המוקדים הרצויים להשקעות זרות מהודו בישראל, ואת הדרכים המתאימות ביותר למשיכת השקעות אלו. כמו כן, מוצע כי התכנית תכלול יצירה של פעילויות שיווק שונות, לרבות כנסים משותפים, משלחות ייעודיות להשקעות מהודו בישראל ועוד. יובהר כי התקציב שמוצע בסעיף זה ישמש גם לביצוע תוצרי התכנית שתוכן.

ו. מוצע לפעול לחתימה על מזכר הבנות (MoU) בין הגופים המקבילים לקידום ההשקעות הזרות בישראל ובהודו. במסגרת מזכר ההבנות, יקבעו מנגנונים לשיתופי פעולה, מידע וידע בתחום קידום ההשקעות הזרות הישירות והעקיפות

ז. דרישות רכש הגומלין של משרד ההגנה ההודי בעסקאות רכש ביטחוניות הינן נוקשות מאוד: החברות הזוכות בעסקאות נדרשות לבצע את מלוא דרישות רכש הגומלין באמצעות קבלנות משנה מקומית ("רכש ישיר") בפרויקט הספציפי או בתחום הביטחון והתעופה האזרחית בלבד (כלומר, לא מכירים ב"רכש עקיף"), ורק הערך המוסף המבוצע על אדמת הודו מוכר כמימוש מחויבות רכש גומלין (בניגוד לישראל בה במידה ומעל 35% מהטובין הינו "טובין מתוצרת הארץ", מלוא ערך הטובין מוכר לצרכי רכש גומלין). מוצע להטיל על הרשות להשקעות זרות ושיתוף פעולה איזורי במשרד הכלכלה והתעשייה לבחון את אופן מימוש המחויבות של החברות הישראליות, הנמנות על התעשייה הביטחונית, בדרישות רכש גומלין בהודו, בין היתר באמצעות רכישת שירותי ייעוץ בנושא, בכפוף לכל דין.

סעיף 4

משק המים הישראלי נחשב כאחד המובילים בעולם, הן ברמת הניהול בראייה משקית כוללת והן ברמה הטכנולוגית. מרחבי העולם מגיעים ראשי ממשלות, שרים וקובעי מדיניות, על מנת ללמוד מישראל כיצד הפכה למובילה עולמית בתחום. לדוגמה, כיום שיעור מחזור מים לחקלאות הוא הגבוה בעולם (כ-90% וכ-80% ממי השתייה למגזר הביתי הינם מים מותפלים).

הישגים אלו הינם תוצאה של שנים של ניהול נכון של משק המים, בראייה כוללת, בעידוד לחיסכון במים ובראייה כי משאב המים הינו יקר ונדרש לנהלו בצורה המיטבית.

מוצע לחזק את שיתוף הפעולה עם הודו בתחום המים, אחד מנושאי הליבה בקשר בין המדינות.

הפוטנציאל לשיתוף הפעולה בנושא זה הוא רחב ביותר, לאור צרכים עצומים של משק המים ההודי בכל התחומים – ניהול מערכות מים, משק מים עירוני, חיסכון במים, טיהור ושיפור איכות המים, בטחון מים ועוד.

סעיף 5

קרן ישראל-הודו למו"פ תעשייתי ולחדשנות טכנולוגית נועדה לקדם את שיתופי הפעולה בין

שתי המדינות באמצעות תמיכה משותפת בפרויקטים טכנולוגיים ובמיזמי שיתוף פעולה מגוונים מבוססי חדשנות טכנולוגית. תקציב הקרן יעמוד על 20 מיליון דולר לכל צד בחלוקה לחמש שנים.

באמצעות הקרן ימונפו בצורה משלימה חוזקות שתי המדינות לטובת פרויקטים משותפים שתוצריהם מיועדים לשווקים המקומיים והגלובליים.

הקרן תהווה מסגרת לשיתופי פעולה טכנולוגיים באמצעות מיזמי B2B, B2G ו G2G, התאמת מוצרים תספק פלטפורמה לחיפושי שותפים בשתי המדינות לטובת קידום מו"פ תעשייתי וחדשנות במגוון כלים ואמצעים. הקרן תפעל תחת הנחיות והחלטות מועצת מנהלים משותפת וע"י גוף ביצוע מקביל הכפוף למשרד המדע והטכנולוגיה ההודי.

סעיף 6

חסם מרכזי עבור היצואן הישראלי הוא סכום הפרמיות הגבוה, ומחסור בביטוחי הלוואות ארוכות טווח. לכן, מוצע להטיל על החשב הכללי במשרד האוצר לבחון את האפשרות לקידום חתימה על פרוטוקול פיננסי בין ממשלת ישראל לממשלת הודו, וזאת במטרה להגדיל את הנגישות לביטוח סיכוני סחר חוץ עבור המגזר העסקי, ולעודד את כניסתם של יצואנים לפעילות במדינה. הפרוטוקול הפיננסי יוצר חלוקת סיכונים בין הממשלות, המאפשרת לקדם עסקאות יצוא מישראל, עם גישה לאשראי וביטוח במחירים נמוכים יותר ולתקופה ארוכה יותר.

סעיף 7

א. לצורך הידוק והעמקת הקשרים התרבותיים, וחשיפת הציבור ההודי למדינת ישראל מוצע לפעול כדלקמן:

1. העמקת ההיכרות של ישראל לבעלי עמדות מפתח ולמובילי דעת קהל בהודו היא נדבך מרכזי בהידוק והעמקת הקשרים התרבותיים בין המדינות. דרך אפקטיבית להשגת מטרה זו היא באמצעות מיתוג ישראל בעיני הודים, אשר יעשה באמצעות בניית תכנית סיורים לימודיים במסגרתה יגיעו לישראל קבוצות של אנשים בעמדות מפתח בהודו לסיורים בני שבוע ועד עשרה ימים, במהלכם ילמדו על התרבות, ההיסטוריה והגיאוגרפיה הישראלית, ועל יכולות הטכנולוגיה, היזמות והחדשנות שמאפיינות את ישראל. הסיורים יתמקדו בסקטור ההייטק הישראלי, וייצרו מאגר גדל והולך של אנשי מפתח הודים בעלי היכרות אישית ובלתי אמצעית עם ישראל.
2. תעשיית הסרטים והבידור הבוליוודית, מהווה סמן ימני בקידום יעדי תיירות ונסיעה חדשים בקרב הקהל ההודי. מדינות רבות בעולם מחזרות אחרי מפיקים ובמאים הודים, בכדי לעודדם לצלם סרטים, תוך הצעת חבילות סיוע. הפקת סרט בוליוודי בישראל, או צילום של סצנות מרכזיות בסרט, תאפשר להגיע למאות מיליוני הודים, באופן שישפר את תדמיתה של ישראל בכלל, ולעשרות מיליוני הודים בעלי היכולת לתור בעולם, באופן

שיעודדים לבקר בישראל וליהנות מן החוויות הייחודיות שהיא מציעה.

- ב. היחסים הדיפלומטיים עם הודו כוננו בינואר 1992.
- ג. ישראל והודו שותפות שנים רבות במיזמים שונים לשיפור החקלאות בהודו והתנאים של האוכלוסייה הכפרית, באמצעות פעילות מש"ב (האגף לסיוע בינלאומי במשרד החוץ). שיתוף הפעולה התקבע בשנת 2006 עם חתימת הסכם הבנות בין שני שרי החקלאות, שגולת הכותרת שלו היתה הקמת "מרכזי מצוינות" חקלאיים, המושתתים על טכנולוגיה ישראלית והדרכה של מומחי תוכן ישראלים מטעם מש"ב. יעדי התכנית:

1. התמקדות בגידולי מפתח בתחום ההורטיקולטורה (פירות וירקות).
 2. העלאת היבולים הן מבחינת איכות והן מבחינת כמות.
 3. שימוש יעיל בתשומות כגון מים, אנרגיה וכו'.
- יישום הפרויקט נעשה דרך הקמתם של מרכזי המצוינות במדינות הודיות שונות שמתמחים בגידולים שונים ובהם מיושמות טכנולוגיות וידע ישראלים בשת"פ בין-משרדי החקלאות בהודו (פדראלי ומדינתיים המממנים את ההקמה) ומש"ב הישראלי (האמון על שליחת מומחים, הדרכות, והעברת ידע).
- נכון ליולי 2017, פועלים 15 מרכזים בתשע מדינות ברחבי הודו. יש כוונה להרחבת התכנית, כך שיוקמו כ-30 מרכזים בסה"כ, כאשר שבע מדינות יצטרפו למיזם מוצלח זה.
- במסגרת השבחת מרכזי המצוינות, מש"ב מעבירה קורסים בהודו במגוון נושאים ומביאה משתלמים הודים לארץ לקורסים ארוכים יותר (משתלמים ומדריכים אשר עוברים הכשרות מיוחדות).
- התכנית זוכה לתשומת לב רבה מצד הממשל ההודי המרכזי ובמיוחד מצידו של ראש ממשלת הודו, שרואה בה נדבך חשוב בקידום וטיפול הסקטור החקלאי בהודו, באמצעות הניסיון הישראלי.

סעיף 8

בהמשך לאמור בסעיף 2ב' לדברי ההסבר, מוצע שמשרד התיירות יפעל לקידום הביקוש בקרב קהל התיירים הפוטנציאלי ההודי, באמצעות פעולות פרסום יחסי ציבור במגוון דרכים ובמגוון מדיות לרבות מודפסות, דיגיטליות, ועוד. פעילויות יחסי הציבור יכללו אירוח בישראל של עיתונאים, מובילי דעת קהל ומקבלי החלטות, וכן יצירת שיתופי פעולה בתחומי התוכן השונים.

בעוד שמספר התיירים עלה בשנים האחרונות, סך ייצוא שירותי התיירות להודו ירד מסך של 45.3 מיליון דולר בשנת 2014, לסך של 39,900 מיליון דולר בשנת 2016. על כן, מוצע לבסס, להרחיב ולהגביר את פעילות השיווק בהודו, תוך מיקוד בקהלים בעלי יכולת כלכלית גבוהה יותר, במטרה להגדיל את ייצוא שירותי התיירות.

הגדלת המודעות בקרב קהלי היעד בהודו, הגדלת מספר המשווקים ההודים, והגדלת מספר החברות הישראליות העוסקות בייצוא שירותי תיירות להודו, יאפשר את להמשיך ולהרחיב את מאמצי השיווק, ולהגדיל את מספר המבקרים.

כמו כן, מוצע כי משרד התיירות יפעל אל מול "השוק ההודי" באמצעות ייזום פגישות, מפגשים, סיורי היכרות עם המוצר הישראלי, וכן חתימה על הסכמי שיווק על מנת למנף את

פעילויות השיווק והפרסום של סיטונאי וקמעונאי התיירות, לקידום התיירות לישראל אל מול קהל הצרכנים הסופי.

סעיף 9

בהמשך למפגשים שנערכו בין הצדדים עלה רצון משתי המדינות לקדם הסדרים חדשים להנפקת אשרות כניסה רב-פעמיות למבקרים עסקיים משתי המדינות לתקופה של עד 5 שנים, וזאת כדי להקל על תנועתם ולאפשר כניסה לישראל ולהודו מבלי להסדיר אשרת כניסה לכל ביקור. יישום ההסדר יהיה כרוך בתיקון חקיקה.

סעיף 10

היקף הטיסות הישירות בין המדינות הינו מוגבל יחסית כיום, כך שחברת אל-על היא היחידה שמפעילה טיסות ישירות בין ישראל להודו. הגדלת מספר המובילים, ועידוד מובילים הודים חדשים, המזוהים בשוק כבעלי יכולת הנעת תיירות ליעדים מחוצה להודו, יאפשר להגדיל את אפשרויות הטיסה לתיירים המעוניינים להגיע לישראל ישירות, והגדלת התחרות על התנועה בין המדינות, באופן שייטיב עם הנוסעים, ויעודד תיירים נוספים להגיע לישראל, בין היתר תוך שימוש ברשת הקישוריות של מובילים הודים מרחבי הודו, לנקודת היציאה לישראל.

סעיף 11

א. הצמיחה הכלכלית של הודו בשנים האחרונות הפכה אותה ליעד אטרקטיבי במיוחד עבור יצואני מוצרים צמחיים (תוצרת טרייה, חומר ריבוי, זרעים וכד') המבקשים להרחיב ולגוון את מדינות היעד אליהן משווקת תוצרתם.

המסחר הבינ"ל בתוצרת חקלאית טומן בחובו סיכונים רבים לבריאות הצומח בארץ היעד בשל החשש מחזירת נגעי צמחים היכולים להתבסס ולגרום לנזק כלכלי לחקלאות ולסביבה. על מנת לאפשר מסחר בצמחים ומוצרי צמחים, על פי הסכמי הסחר הבינ"ל, כל מדינה רשאית לבצע תהליך של הערכת סיכון נגעים (Pest Risk Analysis - PRA) לפני מתן אישור לייבא מוצר חדש ממקור חדש ולקבוע תנאים לניהול הסיכון שימנעו חזירתם של נגעים לארצה ובלבד שתנאים אלה יהיו מקצועיים ומידתיים. תהליך הערכת סיכון נגעים הינו תהליך מקצועי ממושך המתנהל תוך דו-שיח בין שתי הרשויות המקצועיות (ארגוני הגנת הצומח) המקבילות בשתי המדינות במסגרתו בין השאר, על המדינה המייצאת לספק מידע מקצועי ועל המדינה המייבאת לנתח אותו ולקבוע תנאי יבוא.

על מנת לקדם את היצוא החקלאי להודו, ממשלת ישראל מעוניינת לחזק את שיתוף הפעולה בין שתי הרשויות המקצועיות ולהביא לכך שתהליכי הערכת סיכונים יסתיימו בפרק זמן סביר ובכך תתאפשר פתיחת שווקים חדשים.

ב. מכון וולקני הינו זרוע המחקר של משרד החקלאות. המכון הינו מוסד המחקר הגדול ביותר והחשוב ביותר בישראל במדעי החקלאות והסביבה, בו פועלים חוקרים בעלי מומחיות גבוהה בתחומים רבים הקשורים למחקר החקלאי (כגון: הגנת הצומח, מדעי הצמח, טכנולוגיה של מזון, שימור תוצרת חקלאית לאחר קטיף, בעלי חיים, קרקע ומים והנדסה חקלאית). חלק מעבודת המחקר של המכון מתבצעת על-ידי

סטודנטים לתארים מתקדמים (תואר שני או שלישי). בנוסף, קיים במכון וולקני מסלול הכשרה לבתר-דוקטורנטים (מסלול התמחות מיוחד למסיימי תואר שלישי המתמחים בתחום ספציפי). את מסלול ההתמחות מבצעים הן סטודנטים ישראלים והן סטודנטים ממדינות שונות לרבות הודו אשר מבצעים את השתלמות הבתר-דוקטורט בתחומי המחקר השונים הנחקרים במכון. מסלול זה, מאפשר למתמחים מהודו, חדורי מוטיבציה רבה ללמוד ולעבוד, לבצע את המחקר באופן מקצועי ויסודי כך שהן חקלאות ישראל נתרמת מכך והן חקלאות הודו בכך שהם חוזרים להודו לפתח מרכזי מחקר אקדמי ומחקר שימושי בארצם. כיום מכון וולקני קולט כ-20 בתר-דוקטורנטים לשנה (למשך שנתיים). יצוין כי הביקוש לתוכנית גבוה מאד, כאשר פחות משליש מתוכם מתקבלים, וזאת לאור אילוצי תקציב. מוצע להגדיל את מספר המתמחים ההודים ל-30 אשר מבצעים את מסלול בתר-הדוקטורט במכון וולקני, לטובת חקלאות ישראל ולחיוזק שיתוף הפעולה עם הודו.

סעיף 12

- א. מערכת הבריאות הישראלית בעלת יכולות מוכחות בתחום ניהול שירותי הבריאות והחדשנות. הידע והיכולות הקיימים במערכת הבריאות הציבורית בתחומים הקליניים והניהוליים, יחד עם הידע והיכולות בתעשייה הישראלית, מהווים מכפיל כוח ומציבים את ישראל בשורה הראשונה של מערכות הבריאות בעולם. ממשלת הודו שמה את פיתוח שוק הבריאות ההודי כמטרה אסטרטגית. לאור זאת, למערכת הבריאות הישראלית יש פוטנציאל להוות שחקן מרכזי בהודו. המטרה הינה לייצר פלטפורמה להסכמי התקשרות בין ממשלת ישראל וממשלת הודו, במסגרתם תוכל ישראל למכור פתרונות אינטגרטיבים (חבילות של ידע, מוצרים, ו/או שירותים).
- ב. על מנת לסייע לארגוני בריאות ישראלים בחדירה לשוק ההודי, יש להגביר את החשיפה המקומית להישגי ישראל בתחום הבריאות וליכולותיה בתחומי החדשנות בבריאות.
- לשם כך נדרשת תכנית מיתוג ושיווק של יכולות הבריאות של ישראל שתכלול חומרים שיווקיים ומותג ייחודי של בריאות ישראל. בין היכולות המוכחות של ישראל בתחום זה ניתן למנות את תחום הבריאות הדיגיטלית ותחומי בריאות מקצועיים נוספים כגון שירותי אם וילד (טיפות חלב), בריאות הציבור, מוכנות לאירועי חירום לאומיים ועוד.

סעיף 13

בשנה"ל תשע"ג (2012/2013) החלה הוועדה לתכנון ותקצוב, בתיאום עם משרד האוצר, ביישום תכנית מקיפה לפיתוח קשרים אקדמיים עם סין והודו, ולחיוזק מעמדה האקדמי של מדינת ישראל בעולם. התכנית הוקמה כחלק מהמאמצים הממשלתיים להידוק היחסים הבינלאומיים בין סין והודו לבין ישראל ובשלב הראשוני כללה: (א) שתי תכניות של מענקי מחקר משותף - מול סין ומול הודו; (ב) תכניות לסטודנטים ולחוקרים מצטיינים מסין

ומהודו. צעדים אלו תרמו רבות לביסוס ופיתוח הקשרים האקדמיים עם שתי המדינות.

מל"ג/ות"ת ימשיכו את שיתופי הפעולה והרחבת הפעילות הבינלאומית מול מדינות יעד, ובפרט מול הודו, במסגרת התכנית הרב שנתית לקידום הבינלאומיות בהשכלה הגבוהה בישראל במהלך התכנית הרב-שנתית הנוכחית לשנים תשע"ז-תשפ"ב. מן המטרות המרכזיות בתוכנית זו ניתן למנות גידול במספרי הסטודנטים הבינלאומיים המגיעים ללימודים בישראל, העלאת איכות המחקר וביסוס התשתיות המוסדיות לכך. הודו זוהתה כמדינה בעלת פוטנציאל גבוה בקידום הבינלאומיות בהשכלה גבוהה במסגרת היעדים המרכזיים שהוגדרו.

א. הסכם שיתוף הפעולה נחתם בשנת 2013 במטרה לטפח את שיתופי הפעולה המחקריים בין חוקרים מהודו לבין חוקרים מישראל. שיתוף הפעולה מבוסס על שני אפיקים: האחד מימון מענקי מחקר משותף, והשני - קיום כנסים דו-לאומיים וסמינרים משותפים. תכנית המחקר המשותף נמצאת כעת במחזור השני להפעלתה, לאחר הצלחת המחזור הראשון וקבלת משוב חיובי ביותר. בכוונת הקרן הלאומית למדע להמשיך לעבוד מול הקרן ההודית לטובת קידום קיומם של כנסים דו-לאומיים, סמינרים וחילופי משלחות. המשך הפעילות המשותפת משמעותי להמשך ביסוס הקשר המחקרי בין הודו לבין ישראל והעלאת איכותו.

ב. משנת 2012/13 אנו עדים להצלחת התכניות של מל"ג/ות"ת הכוללות: תכניות לתקופות קצרות (קורסי קיץ), תואר ראשון ושני ותוכנית מצטיינים לפוסט-דוקטורנטים. קיים ביקוש גובר להשתתפות סטודנטים הודים בתוכניות וכן שיפור מתמשך באיכות המועמדים ההודים הניגשים לתוכניות השונות. כמו כן, קיים עניין בקרב המוסדות להשכלה גבוהה בישראל בהמשך והרחבת השותפות האקדמית מול הודו. במסגרת התכנית הרב שנתית תשע"ז-תשפ"ב, תתמך ות"ת את הפעילות הבינלאומית באקדמיה הישראלית הן דרך תקצוב ישיר של תכניות מלגות למצטיינים והן התנעת תהליכים ויוזמות במוסדות דרך תקצובם על-פי הישגיהם בנושא ולטובת המשך מאמציהם לקידום הנושא. במסגרת זאת, קיימת חשיבות לפיתוח תכונות לימודים בעלות רכיב הכשרה מעשית ו/או התמחות, בייחוד בהתייחס לשוק ההודי, ומל"ג/ות"ת רואות בתוכניות מסוג אלה רכיב משמעותי במימוש היעדים הנגזרים מהתכנית הרב-שנתית לבינלאומיות, ובכלל זה במימוש הפוטנציאל מול הודו. יש לציין כי מעבר לתקצוב ותמרוץ ות"ת, יש צורך בבחינה והתאמה של מדיניות הענקת אשרות שהייה ועבודה לסטודנטים וחוקרים בינלאומיים ולבני משפחותיהם.

ג. התכנית החלה לפעול בשנת 2012/3 כאחת מתוכניות הדגל לפיתוח ועידוד הקשרים האקדמיים של ישראל והודו. ניתן לצפות לאורך שנות הפעלת התוכנית הן בעלייה מתמדת בביקוש למלגות והן בעלייה באיכות המועמדים. תוכנית זו תמשיך לפעול במסגרת התכנית הרב שנתית של מל"ג/ות"ת לקידום הבינלאומיות, ותמשיך להוות מרכיב משמעותי בהעלאת איכות המחקר בישראל, בקידום שיתופי פעול המחקריים בינלאומיים ובהמשך מיצוב ישראל כיעד אטרקטיבי לחוקרים מובילים מהודו.

ד. אסטרטגיית השיווק והמיתוג של ההשכלה הגבוהה הישראלית בעולם המגובשת

בימים אלו תכלול המלצות קונקרטיות לגבי מדינות היעד הרלוונטיות, אשר הודו היא אחת המשמעותיות שבהן. כצעד ראשון ומשמעותי מושק בימים אלו אתר אינטרנט באנגלית ראשון מסוגו בישראל עבור הסטודנטים הבינלאומיים אשר יהווה פלטפורמה למידע מהימן ושלים למתעניינים בלימודים אקדמיים בישראל. מל"ג/ות"ת ימשיכו להוביל משלחות להשתתפות בירידי לימודים בהודו, קיום ימי עיון למוסדות וכו'.

סעיף 14

א. משרד המדע והטכנולוגיה הישראלי פועל אל מול משרד המדע והטכנולוגיה ההודי Department of Science and Technology. אחת לשנתיים מתכנסת ועדה משותפת של שני המשרדים שמטרתה לציין את הישגי שיתופי הפעולה לשנתיים שעברו ולהתוות תוכנית עבודה משותפת לשנתיים הבאות. שיתוף הפעולה המדעי מתבצע באמצעות פרסום קולות קוראים משותפים למדענים באוניברסיטאות ומכוני המחקר בנושאים הנקבעים ע"י הוועדה המשותפת לשני המשרדים. בשנים האחרונות התבצעו מחקרים משותפים בתחומי הנדסת אנרגיה, ביו טכנולוגיה חקלאית ורפואית, ננו- טכנולוגיות, חומרים מתקדמים ועוד.

מוצע להגדיל משמעותית את היקף התכנית המשותפת כך שתעמוד על סך של \$1,000,000 לכל צד, וזאת לעומת סך של \$400,000 לכל צד.

א. כנסים דו-לאומיים בתחומי המדע הינם מפגשים בילטרלים אשר יכולים להתקיים בישראל (תוך אירוח משלחת מהמדינה המקבילה) או במדינה המקבילה (תוך שליחת משלחת ישראלית לכנס). כך למשל, במהלך שנת 2018 עתיד להתקיים אירוע מדעי דו-לאומי בנושא של נשים מובילות במדע. האירוע יכלול משתתפות מישראל ומהודו ובהן מדעניות בכירות. באירוע ידונו נושאים של שוויון מגדרי בחינוך מדעי והשכלה גבוהה בהקשרים השונים ובהיבטים המשותפים לשתי המדינות. המטרה תהא חיזוק הקשר המדעי ברמות השונות וביסוס המצע שעליו יקודם נושא חשוב וחיוני זה בשתי המדינות.

חילופי משלחות הינו מנגנון נוסף לחיזוק הקשרים האקדמאיים והמחקריים בין שתי המדינות, כאשר קבוצה של מדענים בכירים וצעירים סטודנטים/חוקרים ישראלים נוסעת לתקופת פעילות במדינה המקבילה, וכנגדם מגיעה קבוצה של סטודנטים/חוקרים מדענים בכירים וצעירים מהמדינה המקבילה לתקופת פעילות בישראל. סוכנות החלל של הודו (ISRO) וסוכנות החלל הישראלית (ISA) חתמו בשנת 2002 על הסכם לשיתוף פעולה על שימושים בדרכי שלום של החלל החיצון, במסגרתו הוחלט על שיתוף פעולה בתחומים בעלי עניין משותף, וכי הצדדים ישאפו לפיתוח תכניות משותפות לחקר החלל. בעקבות הסכם זה נוצר שיתוף פעולה בין הסוכנויות שהוביל לניסיונות לפרויקטים ומחקרים משותפים. לאחרונה, התקיימו מספר דיונים בכדי לאתר נושאים בעלי עניין משותף לשני הצדדים. במסגרת דיונים אלו אותרו מספר נושאים עליהם סוכנות החלל מתכוונת להתניע פעילות לבדיקת היתכנות למימוש מלא של פרויקטים אלו במשותף.

סעיף 15

א. מחסור המים בהודו הוא ללא ספק האתגר הגדול ביותר עמו מתמודדת ממשלת הודו, ובשנים האחרונות האתגר גובר והולך. ממשלת הודו, כמו גם ממשלות אחרות, רואה בישראל מומחית עולמית במגוון הפתרונות שמוצעים בנושא המים כגון חסכון, טיפול, השבה, והשקיה.

בהמשך לשיתוף הפעולה האסטרטגי בין המדינות בתחום המים, מוצע לגבש ולהוציא אל הפועל פרויקט דגל אשר ייענה על מספר צרכים הודים ויהווה בעתיד פלטפורמה לכניסת חברות ישראליות להודו. פרויקט הדגל יסוכם בין ממשלת ישראל לבין הודו ויכלול, בין השאר, סוגיות כגון בניית תכנית אב למים, ניהול משק מים, טיפול בשפכים והשבתם לחקלאות וכן השקיה מתקדמת ויעילה בשיטת ה-drip irrigation.

פרויקט הדגל צפוי לעסוק במתן פתרונות מים כוללניים לעיר בסדר גודל של כשני מליון תושבים, שממוקמת על נהר הגנגס (כדוגמת ואראנאסי), הכל כפי שיוסכם בין שתי המדינות.

מוצע כי פרויקט הדגל ימומן, במידת הצורך, מהתקציבים המפורטים בסעיפים 3א', 3ג', ו-4 להחלטת הממשלה, ככל שזה יצא אל הפועל עד לשנת 2020.

ב. לצורך ביצועו של פרויקט הדגל ולאור מורכבותו, מוצע להקים צוות בין-משרדי בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה שיתכלל את ההיבטים השונים בהוצאתו אל הפועל של פרויקט הדגל, לרבות נדבכים מקצועיים, הנדסיים, מימוניים, סביבתיים, משפטיים ועוד.

ג. היוזמה "גשר לחדשנות" תחבר ותמנף שיתופי פעולה בין כל רבדי האקוסיסטם לחדשנות ההודי והישראלי, תוך רתימת כוחם של יזמים, חממות טכנולוגיות, משקיעים וחברות פרטיות למציאת פתרונות משותפים לאתגרים גלובליים. היוזמה תכלול פלטפורמה ייחודית, דרכה יושקו תחרויות אתגרים בילטרליות (challenge competitions) בתחומים שונים כגון מים, חקלאות ובריאות דיגיטלית. האתגרים בפלטפורמה יאותרו, יוגדרו ויממונו על ידי קונסורציום (מאגד) של שותפים הכולל בתוכו חברה מובילה במשק, האב טכנולוגי ומשקיע. אחת לשנה יתקיים פורום אקסקלוסיבי עבור יזמים מובילים ופורצי דרך שמטרתו לייצר קהילה מרושתת בין שתי המדינות. בפועל, הגשר משמעותו חיבור בין יכולת היזמות הייחודית המאפיינת את ישראל עם המומחיות ההודית לעצב פתרונות יצירתיים המותאמים למציאות בשטח. שילוב שני אלה הוא המפתח לפיתוחם של דור חדש של פתרונות טכנולוגיים העונים על צרכיהם של השווקים הגלובליים.

ד. במסגרת הרחבת פעילות מערך הסייבר בהודו, ישקלו בין היתר הפעילויות הבאות: קיום אירועי חשיפה לחדשנות ישראלית בסייבר בהודו, הבאת חברות הודיות מרכזיות לאירועים דומים בארץ, ארגון סמינרי הכשרה מקצועיים למקבלי החלטות בהודו, מתן ייעוץ טכני לגופים ציבוריים הודיים על מנת לקדם הטמעת פתרונות ישראלים חדשניים בתחום הסייבר וביצוע סקרים ומחקרי שוק על מנת

לסייע לתעשיית הסייבר הישראלית לפעול בהודו.

יובהר בזאת כי ככל שלא יעשה שימוש בחלק מתקציבים שהוקצו לשנים 2017-2018, ובכפוף למנגנונים הקבועים בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ניתן יהיה להעבירם לשנות התקציב שלאחר מכן.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

כמפורט לעיל.

תקציב

כמפורט בהצעת ההחלטה

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

- שר הכלכלה – תומך
- שר האנרגיה – תומך
- שר האוצר – טרם התקבלה עמדתו
- שר החוץ – תומך
- שר התיירות – תומך
- שרת התרבות והספורט – תומכת
- שר התחבורה והבטיחות בדרכים – תומך
- שר החקלאות – טרם התקבלה עמדתו
- שר הבריאות – תומך
- שר המדע והטכנולוגיה – תומך
- שר הפנים – תומך
- שר החינוך – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

- מס' 155 מיום 13.05.2013 בנושא "חיזוק הקשרים הכלכליים עם סין, הודו וברזיל".
- מס' 1604 מיום 18.5.2014 בנושא "חיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות אמריקה הלטינית והברית הפאסיפית".
- מס' 1687 מיום 5.6.2014 בנושא "תכנית לקידום והרחבת הקשרים הכלכליים בין ישראל וסין".
- מס' 2395 מיום 4.1.2015 בנושא "חיזוק הקשרים הכלכליים ושיתופי הפעולה עם יפן".
- מס' 1585 מיום 26.06.2016 בנושא "חיזוק הקשרים הכלכליים ושיתופי הפעולה עם מדינות יבשת אפריקה".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי:

01ביצועי;

תחום פעולה עיקרי:

02חברה וכלכלה;

מוגש על ידי ראש הממשלה

כ"ח בסיון התשע"ז
22 ביוני 2017

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ח בסיון התשע"ז

22 ביוני 2017

סימוכין: 0859282577

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: חיזוק הקשרים עם הרפובליקה של הודו

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהמשך למספר החלטות ממשלה מן השנים האחרונות, העוסקות בחיזוק הקשרים הכלכליים עם מדינות שונות כמו סין, הודו, יפן, מדינות אמריקה הלטינית ומדינות אפריקה, ולקראת ביקורו הצפוי של ראש ממשלת הודו בישראל, מוצע כעת לקדם צעדים לחיזוק הקשרים המדיניים, הכלכליים, המדעיים והתרבותיים עם הודו.

לפיכך, מוצע להגדיל את היקף יצוא הסחורות של ישראל להודו ב-25% בתוך ארבע שנים, להגדיל את מספרן של החברות הישראליות המייצאות להודו, להגדיל בתוך ארבע שנים את היקף התיירים ההודים שיגיעו לישראל ל-80,000 תיירים בשנה וכן להגדיל באופן משמעותי את היקף ההשקעות ההדדיות בין שתי המדינות, בדגש על השקעות במחקר ובפיתוח. זאת, בין היתר על-ידי קידום הסכמים בינלאומיים, סיוע לחברות ישראליות לחדור לשוק ההודי, הרחבת שיתופי הפעולה האקדמיים ובתחומי המחקר והפיתוח, הרחבת קשרי התעבורה בין ישראל להודו, והוצאה אל הפועל של פרויקט דגל משותף לממשלת ישראל והודו בנושא המים.

יישום ההחלטה ייעשה בכפוף לכל דין, לרבות דיני המכרזים וחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בשים לב לאמור לעיל, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של המשרדים והגופים הרלוונטיים ביום 19.6.2017.

בנוסח ההצעה הוטמעו תיקונים שונים בהתאם להערות המשרדים שהעבירו התייחסותם. טרם התקבלה התייחסות הלשכה המשפטית במשרד החוץ. עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר תועבר בנפרד במידת הצורך.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעת ההחלטה:

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

בנימין גרין

שלומית ברנע פרגו, עו"ד

היועצת המשפטית